

1. Sztuka przekładu – porównanie oryginału i przekładu piosenki Leonarda Cohena

1. 1. Cele lekcji

1. a) Wiadomości

Uczeń:

- zna najczęstsze problemy, które towarzyszą tłumaczowi przy przekładzie dzieła,
- zna termin: przekładalność,
- zna historię przekładu w literaturze polskiej,
- wie, co to jest parafraza,
- rozumie pojęcia: przekładu wolnego, przekładu kongenialnego,
- zna piosenkę Leonarda Cohena *Dance me to the end of love*.

2. b) Umiejętności

Uczeń:

- potrafi omówić różnice między przekładem staropolskim a przekładem współczesnym,
- umie sobie wyobrazić, na czym polega praca tłumacza,
- jest świadomy problemów związanych ze sztuką przekładu,
- samodzielnie tłumaczy piosenkę napisaną w obcym języku,
- ma świadomość, że przekład nie jest tożsamy z oryginałem.

2. 2. Metoda i forma pracy

Metoda podająca: nauczyciel zarysowuje historię przekładu w literaturze polskiej, przybliża uczniom wiedzę związaną ze sztuką przekładu.

Metoda praktyczna: uczniowie tłumaczą piosenkę.

3. 3. Środki dydaktyczne

1. Nagranie piosenki i skopiowany tekst autorstwa Leonarda Cohena.
2. Słownik terminów literackich.

4. 4. Przebieg lekcji

1. a) Faza przygotowawcza

Nauczyciel pyta uczniów, czy czytają utwory zagranicznych pisarzy w oryginale. Uczniowie zastanawiają się, jakie czynniki mogą powodować, że przekład danego dzieła odbiega pod względem wartości artystycznej od oryginału. Czy może zaistnieć sytuacja odwrotna, gdy tłumaczenie przerasta swój pierwowzór? Nauczyciel wyjaśnia pojęcie przekładalności i przywołuje ze słownika terminów literackich definicję sformułowania: przekład kongenialny.

2. b) Faza realizacyjna

Nauczyciel zarysowuje historię przekładu w literaturze polskiej i wskazuje na różnice w podejściu do sztuki przekładu w okresie przedromantycznym (kiedy istniała duża swoboda w traktowaniu przez tłumacza tekstu oryginalnego) i współcześnie. Uczniowie wyjaśniają pojęcia związane z omawianym tematem (m.in. przekład wolny, parafraza).

Nauczyciel omawia problemy, z którymi najczęściej spotykają się tłumacze w swojej pracy. Przedstawia niektóre techniki przekładu.

Uczniowie prezentują swoje propozycje przekładu piosenki Leonarda Cohena *Dance me to the end of love*. Opowiadają, które fragmenty i dlaczego sprawiły im największy problem. Nauczyciel słucha, zapisuje propozycje i razem z uczniami tworzy jak najlepsze tłumaczenie utworu. Nauczyciel przedstawia inny przekład piosenki Cohena. Uczniowie porównują obydwa tłumaczenia.

3. c) Faza podsumowująca

Uczniowie słuchają piosenki *Dance me to the end of love* w oryginalnym wykonaniu Leonarda Cohena. Przy wyciszonej muzyce (ewentualnie akompaniamencie gitary) klasa wraz z nauczycielem śpiewa utwór w przekładzie na język polski swojego autorstwa.

5. 5. Bibliografia

1. *Literatura polska. Przewodnik encyklopedyczny*, pod red. J. Krzyżanowskiego, C. Hernasa, PWN, Warszawa 1985.
2. *Słownik terminów literackich*, pod red. J. Sławińskiego, Ossolineum, wyd. 3. popr. i poszerz., Wrocław 1998.

6. 6. Załączniki

1. Zadanie domowe

Uczniowie tłumaczą dowolny utwór (lub jego fragment) na język polski.

7. 7. Czas trwania lekcji

45 minut

8. 8. Uwagi do scenariusza

brak